

BESTE IBILBIDE BATZUK

Hasiera: Lamuza

Amaiera: Lamuza

1. ibilbidea 15,5 km

Lamuza-Ermualde-Kamaraka-Goikogane-Isusi-Lamuza

Intentsitate ertaineko ibilbide zirkularra da, goiz batean udalerrriaren iparraldea zeharkatzeko, gailur garaieneko batzuetatik paseatuta: Goikogana 702m, Kamaraka 797m, Mugarriluze 735m edo Gazteluzar 717m. Udalerriko ikuspegi hobereneko batzuk eskaintzen ditu, zati batean aurretik seinaleztatutako ibilbideekin bat egineda, hala nola GR-123 kontrabandisten ibilbidea edo burdinazko hesiaren trazatua udalerritik igarotzen zenean zehar.

Isusiko Mintegieta karobia, Obikola nebera, Ugaldeko Muinoien ingurunea; bertatik Gorobel mendilerroa, Gorbeia, Anboto eta Urkiola gailurrak ikusteko aukera ematen diguna, Ermuko Andre Mariaren Santutegia...

2. ibilbidea 10,2 km

Lamuza-Arraño-Larrazabal-San Juan-Lamuza

Lamuza parkean hasi eta amaitzen den Larrazabal auzo historikoaren ingurutik doan familiako ibilbide zirkular leuna da.

Elementu aipagarri gisa: Barbaragoikoako karobi zaharberritua, San Joan Astobiza basiliza, Arrañoako larrea (non orkidea ugari aurki daitezke bertan), San Joan parkea berregina, merendero mahaiekin...

3. ibilbidea 12,3 km

Lamuza-Gardea-Pagolar-Olako-Lamuza

Mendiko ibilbide zirkularra da, Mostatxa 668m eta Pagolar 722m gailurreraino igotzen dena, Gardea auzoa zeharkatuta eta udalerriko (Beldui) altuera handieneko baserria bisitatuta. Gaur egun izen bereko txakolindegi bat dago bertan.

XVIII. mendeko baserri batean, gaur egun, zazpi hektareako mahastiak dituen nekazaritza-ustiategi bat eta jatetxe atsegin bat sortzen dira.

Elementu aipagarrienak: Mostatxako nevera, pagolar gailurreko pagadia eta udalerriko gaztainondo zaharrenetako batzuk. Ildo horretan, Laudio XIX. Mendean inguru horretako gaztainak esportatzen zituela azpimarratu behar da.

4. ibilbidea 7,94 km

Lamuza-Latiorro-San Bartolome-Larrea-Saldarriaga-Lamuza

Arraño-Larrea udalerrriaren beheko mendietako bat inguratzen duen eta udalerrriaren jatorrizko Larrea auzora hurbiltzen duen familia ibilbide zirkular xume bat da, Lamuzako aprkean amaitzeko.

Elementu aipagarrienak: Laudioko eraikin zaharrena; Etxezarra baserria; San Bartolome ermita edo Gardeako Gurutze Santuaren ermita.

5. ibilbidea 8,03 km

Lamuza-Areta-Alpitxu-Lamuza

Intentsitate ertaineko ibilbide zirkularra da, goiz batean udalerrriaren ipar-ekialdea zeharkatzeko, gailur garaieneko baten oinarriaraino iritsiz, Goikogana 702m gailurra, esaterako. Zati batean, kontrabandisten GR-123 ibilbidearekin eta burdinazko gerrikoaren ibilbide seinalezatuarekin bat egiten du.

Ibilbideari esker, Bizkaiko gailur garrantzitsueneko batzuk ikus ditzakegu: Gorbeia mendigunea edo Urkiola. Paisaiari dagokionez, bereziki nabarmentzekoa da Ugalderen itxituren eremua, Gorobel mendilerrotik, Gorbeiatik, Anbototik eta Urkiolatik barrena ingurunea inguratzen duten paisaia bikain gisa katalogatuta dagoena.

LAUDIO BASABIDEAK

Ibilbide zirkular bizia da, eta udalerria zeharkatzen du bere perimetroan zehar, haren gailur nagusietara hurbilduz eta Laudioko ikuspegi eta paisaia onenak eskainiz. Posible da horiek guztiak laburragoak diren beste ibilbide batzuekin lotzean, eta, horri esker, zatika edo etapaka egin daiteke eta Lamuzako parkean amaitu beti.

Ibilbideko alderdi azpimarragarri gisa, tokiko etnografiako hainbat eta hainbat elementu aipatuko ditugu, hala nola karobiak, kirikiñausiak (gortinak), neverak eta abar. Horien artean, Isusin duela gutxi zaharberitutako Mintegietako karobia edo Obikola nebera (Ermuko Andre Mariaren inguruetan) nabarmentzen dira. Ibilbidean zehar, guztien gainetik, Ermuko Andre Maria Santutegia nabarmentzen da. 2003ko urtarrilaren 31n inbentariatutako multzo gotiko monumentalak.

Natura-ondareko elementu aipagarriak, hala nola Garbeko txilardegia edo burbuxa, Ermu inguratzen duen artadi kantauriarra, Pagolarri izena ematen dion pagadia, edo behe-mendietako larreak, Arraño-Goienuri eta Arraño-Larrea, non orkidea ugari aurki baitaitezke, gure inguruak eskaintzen duen biodibertsitatearen berri ematen diguten espezie mehatxatuen katalogoan sartuta daudenak. Paisaiari dagokionez, bereziki nabarmentzekoa da Ugaldeko Muinoen eremua. Paisaia bikain gisa katalogatuta dago, eta Gorobel mendilerrotik, Gorbeiatik, Anbototik eta Urkiolatik ingurmari guztia inguratzen duten gailur guztiak ikusteko aukera ematen digu.

Horrez gain, Santa Ana parkean barbakoeekin egokitutako atsedendaldia bat har dezakegu, edo, bestela, udal-igerilekuen ondoan dagoen autokarabanan aparkalekuan, amaitzeko Lamuza parkean, udalerriko ibilbide guztien erdigunea eta aisialdirako gunea baita.

Ibilbideak, gainera, kontrabandisten GR-123 ibilbidearekin egiten du topo, antzina estraperlorako erabiltzen zen ibilbidearekin, Ugaoko Miñoien aduana saihesteko ahaleginean, gauez egiten baitzuten, detektatuak izan ez zitezten. Bilbotik Burgosera zihozten produktu asko trukatzeko ziren hemen, eta alderantziz. Gaur egun, Pagasarrirako bidea hartu eta Bilboko erdigunera iristeko aukera ematen digu.

IBILBIDE OSOA

Hasiera: Lamuza

Amaiera: Lamuza

Luzera (km): 42,8 km

Zailtasuna: Oso zaila

Mota: Trekking Intentsiboa

Gehienezko gorapena: 795 m.

Gutxieneko igoera: 114 m.

Desnibel positiboa: 2409 m.

Desnibel negatiboa: 2409 m.

Iturriak: Si

Hurbileko aparkalekua: Si

BESTE IBILBIDE BATZUK

1. ibilbidea

Lamuza-Ermualde-Kamaraka-Goikogane-Isusi-Lamuza
15,5 km | Zailtasun ertaina

2. ibilbidea

Lamuza-Arraño-Larrazabal-San Juan-Lamuza
10,2 km | Zailtasun baxua

3. ibilbidea

Lamuza-Gardea-Pagolar-Olako-Lamuza
12,3 km | Zailtasun ertaina

4. ibilbidea

Lamuza-Latorro-San Bartolome-Larrea-Saldarriaga-Lamuza
7,94 km | Zailtasun baxua

5. ibilbidea

Lamuza-Areta-Alpitxu-Lamuza
8,03 km | Zailtasun baxua

